

Z A K O N
O ZAŠTITI ZDRAVLJA BILJA
U REPUBLICI SRPSKOJ

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita zdravlja bilja, promet, bilja i biljnih proizvoda, zdravstvena kontrola bilja u prometu, nadležnost fitosanitarne inspekcije i druga pitanja važna za sprovođenje zaštite zdravlja bilja u Republici Srpskoj.

Član 2.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) autohtoni organizam je ona vrsta organizma koja je u određenom ekosistemu prirodno prisutna,

b) biljem se smatraju žive biljke i živi dijelovi biljaka, uključujući sjeme,

v) biljni proizvodi su svi proizvodi biljnog porijekla, neprerađeni ili podvrgnuti procesu jednostavne prerade, zbog čega se više ne mogu smatrati biljem, kao i drvo ako zadržava u potpunosti ili djelimično svoju prirodno oblu površinu, sa ili bez kore ili ako je u obliku iverice, strugotine, djelića, otpada ili ako se koristi u formi rezane građe, ambalaže, letvica, paleta i materijala za pakovanje u transportu pošiljki, a može da predstavlja rizik po zdravlje bilja,

g) biljke namijenjene za sadnju su:

1) već zasađene biljke, namijenjene da ostanu zasađene ili rasađene poslije njihovog unošenja i

2) biljke koje nisu zasađene, ali su namijenjene za sadnju,

d) biljni pasoš je dokument, isprava ili druga službena oznaka kojom se potvrđuje da bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti u prometu, ispunjavaju fitosanitarne uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,

đ) biološka zaštita bilja je strategija suzbijanja štetnih organizama u poljoprivredi i šumarstvu korišćenjem prirodnih neprijatelja ili njihovih proizvoda i drugih samoreprodukujućih živih bića,

e) vizuelni pregled je pregled bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata golim okom ili korišćenjem lupa, binokulara ili mikroskopa, bez vršenja laboratorijske analize, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima,

ž) držalac bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata (u daljem tekstu: držalac bilja) je pravno i fizičko lice, odnosno preduzetnik koji je vlasnik ili korisnik bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, odnosno lice koje se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, skladištenjem, prometom i uvozom ili ih na drugi način koristi, kao i vlasnik ili korisnik zemljišta na kojem se utvrdi prisustvo štetnih organizama,

z) zdravlje bilja je zaštita zdravlja bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata od štetnih organizama primjenom fitosanitarnih mjera,

i) zemlja porijekla je zemlja u kojoj je gajeno bilje ili zemlja u kojoj je gajeno bilje od koga su dobijeni biljni proizvodi ili zemlja gdje su biljni proizvodi prvi put izloženi djelovanju štetnih organizama,

j) izvještavanje je službena procedura kojom se uspostavlja tok informacija na propisan način,

k) izvoz je svaki transport pošiljke izvan teritorije Republike Srpske, što obuhvata reeksport i privremeni izvoz,

l) introdukovani organizmi su sve vrste organizama koje unosi čovjek u odgovarajući ekosistem gdje do tada nisu bili prisutni,

lj) mjesto proizvodnje je bilo koja proizvodna površina, odnosno objekat koji predstavlja jedinstvenu proizvodnu jedinicu, sa svim pratećim objektima, mehanizacijom i opremom,

m) međunarodno prihvaćeni standardi smjernice i preporuke su oni koje su razrađeni u okviru Sekreterijata Međunarodne konvencije za zaštitu bilja i u saradnji sa regionalnim organizacijama koje djeluju u skladu sa međunarodnom konvencijom o zaštiti bilja (IPPC),

n) stalni nadzor je službeni proces bilježenja, prikupljanja i obrade podataka o prisustvu ili odsustvu štetnih organizama na bazi fitosanitarnih pregleda, praćenja, provjere zdravstvenog stanja ili drugih procedura i na osnovu drugih izvora,

nj) praćenje zdravstvenog stanja je postupak praćenja i provjere fitosanitarnog stanja u Republici Srpskoj,

o) provjera zdravstvenog stanja je službena procedura kojom se putem vizuelnog pregleda bilja, uzimanja službenih uzoraka i laboratorijskom analizom provjerava prisustvo štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima,

p) provoz je svaki transport pošiljke preko teritorije Republike Srpske,

r) regulisani objekti su parcele poljoprivrednog i šumskog zemljišta, objekti predviđeni za skladištenje, obradu, doradu i preradu bilja i biljnih proizvoda, ambalaža za pakovanje i transport, kontejneri, zemlja i druge podloge u kojima ili na kojima se biljke gaje ili drugi organizmi, objekti i materijali koji mogu da sadrže i prenose štetne organizme,

s) posebni nadzor je službena procedura koja se sprovodi u utvrđenom periodu, radi otkrivanja pojave štetnih organizama ili utvrđivanja osobenosti njihove populacije ili utvrđivanje granice područja koje se smatra zaraženim, napadnutim ili slobodnim od štetnih organizama,

t) pošiljka bilja je određena količina bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koja se transportuje,

ć) sjemenom se smatra sjeme u botaničkom smislu koje je namijenjeno za sjetvu,

u) službeni uzorak je uzorak uzet od strane fitosanitarnog inspektora ili lica koje obavlja poslove od javnog interesa,

f) uvoz pošiljke je svako unošenje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na teritoriju Republike Srpske, osim provoza,

h) unošenje štetnog organizma jeste svaki unos štetnog organizma u određeno područje u kome još nije prisutan ili je njegovo prisustvo ograničeno,

c) fitosanitarna mjera je službena procedura koja se sprovodi radi sprečavanja unošenja, odnosno širenja štetnih organizama ili smanjenja ekonomske štete prouzrokovane djelovanjem štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima,

č) fitosanitarni pregled je provjera dokumentacije, identiteta i zdravstvenog stanja bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva ili odsustva štetnih organizama, kao i svaka druga provjera usaglašenosti sa fitosanitarnim propisima,

dž) fitosanitarni certifikat (u daljem tekstu: fitocertifikat) je međunarodno uverenje o zdravstvenom stanju pošiljke bilja izdato od nadležnog organa za zaštitu bilja zemlje porijekla pošiljke i koje prati pošiljku pri izvozu, uvozu i tranzitu,

š) fitosanitarni certifikat za reeksport (u daljem tekstu: fitocertifikat za reeksport) je međunarodno uvjerenje o zdravstvenom stanju pošiljke bilja izdato od nadležnog organe zemlje koja nije zemlja porijekla, a na čijoj teritoriji je pošiljka uvezena, skladištena, prepakovana ili podijeljena i mora da prati pošiljku koja se reeksportuje.

(2) Živi dijelovi biljaka su:

a) plodovi, u botaničkom smislu, izuzev onih koji se čuvaju duboko zamrznuti,

b) povrće, izuzev onog koje se čuva duboko zamrznuto,

v) krtole, čenovi, lukovice, rizomi i ostali podzemni reproduktivni dijelovi,

- g) rezano cvijeće,
- d) grančice sa lišćem ili iglicama,
- đ) rezano drveće sa lišćem i iglicama,
- e) živi polen,
- ž) kalem okca, plemke, reznice,
- z) kulture biljnih tkiva i
- i) micelije jestivih i ljekovitih gljiva, kao i same gljive.

(3) Štetni organizam je bilo koja vrsta, soj ili biotip biljaka, životinja ili drugih patogenih organizama koji je štetan za bilje ili biljne proizvode.

Član 3.

Zaštita zdravlja bilja obuhvata:

- a) zaštitu bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata od štetnih organizama,
- b) sprečavanje unošenja, širenja štetnih organizama i njihovo suzbijanje primjenom fitosanitarnih mjera,
- v) detekciju i determinaciju štetnih organizama,
- g) omogućavanje optimalne proizvodnje i prometa bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata,
- d) zaštitu životne sredine od posljedica djelovanja štetnih organizama,
- đ) mjere i uslove za održivo upravljanje, očuvanje cjelovitosti i raznovrsnosti u oblasti zdravlja bilja,
- e) mjere i postupke za zaštitu zdravlja bilja i
- ž) edukaciju i javno informisanje.

Član 4.

Mjere i postupci za zaštitu zdravlja bilja iz člana 3. tačka e) ovog zakona su:

- a) stalni nadzor nad biljem, koji obuhvata gajene kulture (polja, zasadi, plantaže, rasadnici, matični zasadi, staklenici, mrežanici, laboratorije i sl.), spontanu floru, kao i bilje i biljne proizvode u skladištima, procesu dorade, prerade i tokom transporta,
- b) praćenje prisustva i procjena rizika od štetnih organizama i njihovo suzbijanje,
- v) fitosanitarna kontrola pri uvozu radi sprečavanja unošenja i širenja štetnih organizama,
- g) fitosanitarna kontrola pri izvozu pošiljaka bilja i biljnih proizvoda za koje druge zemlje postavljaju specifične fitosanitarne zahtjeve,
- d) posebni fitosanitarni pregledi na prisustvo određenih štetnih organizama putem provjere zdravstvenog stanja, praćenja i posebnog nadzora,
- đ) fitosanitarni pregledi, radi izdavanja biljnih pasoša, fitosanitarnih sertifikata i drugih službenih dokumenata i akata,
- e) sprovođenje inspekcijuskog nadzora radi zaštite zdravlja bilja,
- ž) sprovođenje fitosanitarnih mjera,
- z) laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama i intenziteta njihove pojave,
- i) prognoze pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje,
- j) primjenjena i druga istraživanja u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,
- k) edukacija i davanje savjeta i preporuka o štetnim organizmima i
- l) suzbijanje štetnih organizama primjenom dezinfekcije, dezinskcije, deratizacije, dekontaminacije i primjenom drugih postupaka tretiranja.

Član 5.

(1) Zaštita zdravlja bilja je obaveza nadležnih organa Republike Srpske, fizičkih i pravnih lica koja pružaju javne usluge u oblasti zaštite bilja, vlasnika i držaoca bilja na teritoriji Republike Srpske.

(2) Nadležni organi i subjekti iz stava 1. ovog člana su:

- a) Ministarstvo poljoprivrede, šumarstvo i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo),
- b) Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske (u daljem tekstu: Inspektorat).
- v) ovlaštene ispitne i referentne fitosanitarne laboratorije,
- g) pravna lica koja na osnovu ovog zakona vrše poslove od javnog interesa,
- d) pravna lica i preduzetnici koji pružaju usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja i
- đ) držaoci bilja.

(3) Za sprovođenje mjera zaštite bilja iz ovog zakona Ministarstvo ostvaruje saradnju i koordinaciju sa Upravom Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (u daljem tekstu: Uprava).

Član 6.

U ostvarivanju zaštite zdravlja bilja Ministarstvo, referentne fitosanitarne laboratorije, Inspektorat, pravna i fizička lica odgovorni su za svaku aktivnost, odnosno za nepreduzimanje mjera zaštite zdravlja bilja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 7.

Ministarstvo u saradnji sa Upravom brine se o zaštiti zdravlja bilja i pri tom primjenjuje međunarodno prihvaćene standarde, smjernice i preporuke, sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera (SPS agreement), međunarodne konvencije i razmjenjuje informacije sa drugim organizacijama odgovornim za zdravlje bilja.

Član 8.

Subjekti iz člana 5. stav 2. ovog zakona dužni su da međusobno saraduju u obavljanju fitosanitarnih pregleda, praćenja i nadzora nad biljem, biljnim proizvodima i propisanim objektima, radi otkrivanja i izvještavanja o pojavi štetnih organizama i njihovog suzbijanja i iskorjenjivanja.

II UPIS U REGISTAR SUBJEKATA U OBLASTI ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA

Član 9.

(1) Proizvodnjom, preradom, doradom, dozvoljenim uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koji se nalaze na Listi VA dio I, Listi VA dio II, Listi VB dio I i Listi VB dio II može da se bavi pravno lice i preduzetnik koji su registrovani za određenu djelatnost i upisani u registar proizvođača, prerađivača, dorađivača, uvoznika,

skladištara i prometnika bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

(2) Proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koji se ne nalaze na Listi VA dio I i Listi VA dio II može da se bavi pravno lice i preduzetnik koji su upisani u Registar.

(3) Proizvodnjom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana koji su namijenjeni prometu, bavi se i fizičko lice koje je upisano u Registar.

Član 10.

(1) Upis u Registar vrši se na osnovu zahtjeva koji pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice iz člana 9. ovog zakona podnosi Ministarstvu.

(2) Zahtjev za upis u Registar sadrži:

a) podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv, odnosno ime i prezime za fizička lica, sedište, adresa, matični broj, odnosno jedinstveni matični broj za fizička lica, poreski identifikacioni broj i podatke o odgovornom licu, broj iz Registra poljoprivrednih gazdinstava),

b) šifru djelatnosti za pravna lica i preduzetnike,

v) podatke o odgovornom licu za zdravlje bilja (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj),

g) podatke o poljoprivrednom zemljištu koje se koristi za proizvodnju bilja i namjeni korišćenja (katastarska opština i broj katastarske parcele) i

d) podatke o obliku i mjestu skladištenja, doradi, preradi ili prometu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

(3) Uz zahtjev iz stava 2. ovog člana podnosi se i dokaz da odgovorno lice za zdravlje bilja ima radno iskustvo od godinu dana na poslovima zdravlja bilja.

(4) Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar) donosi rješenje o upisu u Registar najkasnije 30 dana nakon prijema zahtjeva.

(5) Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice dužno je da svaku promjenu podataka iz stava 2. ovog člana prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 11.

(1) Podaci iz Registra su javni.

(2) Registar se vodi u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima Ministarstva i drugih organa uprave.

Član 12.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice upisano u Registar dužno je da:

a) vodi tačne podatke o proizvodnji, preradi, doradi, skladištenju i prometu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koje skladišti, sije, sadi, proizvodi, doraduje, prerađuje ili stavlja u promet,

b) čuva podatke o mjestima gdje se bilje, biljni proizvodi ili propisani objekti gaje, proizvode, doraduju, prerađuju, skladište, čuvaju ili koriste pet godina,

v) redovno vrši vizuelne preglede na prisustvo štetnih organizama na za to propisan način,

g) čuva podatke i evidenciju o pojavi štetnih organizama i sprovedenim fitosanitarnim mjerama i

d) čuva propisanu dokumentaciju, u skladu sa ovim zakonom pet godina.

Član 13.

- (1) Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice briše se iz Registra:
- a) ako donese odluku o prestanku obavljanja djelatnosti upisane u Registar,
  - b) ako u propisanom roku ne prijavi promjenu podataka iz člana 10. stav 2. t. g) i d) ovog zakona i
  - v) ako se inspeksijskom kontrolom utvrdi da je prestao da ispunjava uslove iz člana 10. stav 2. ovog zakona.
- (2) Ministar donosi rješenje o brisanju iz Registra.

III NADLEŽNI ORGANI I SUBJEKTI U OBLASTI ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA

Član 14.

Ministarstvo je dužno da:

- a) analizira i ocjenjuje zdravstveno stanje bilja u funkciji izvještavanja o pojavi i širenju štetnih organizama u Republici Srpskoj,
- b) obezbjeđuje tehničke, kadrovske i materijalne pretpostavke za određivanje područja pojave štetnih organizama, područja u opasnosti, posebno regulisanih područja/objekata i zaštićenih područja,
- v) ustanovljava, uređuje i čuva Registar proizvođača, prerađivača, dorađivača, uvoznika, skladištara i prometnika bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata,
- g) obezbjeđuje uslove za izvođenje fitosanitarnih mjera,
- d) vrši stručni nadzor nad obavljanjem poslova javnih službi u skladu sa ovim zakonom,
- đ) izvještava upravu o pojavi i širenju štetnih organizama u Republici Srpskoj,
- e) priprema izvještaje, analize, informacije i druge materijale za upravu, te nadležne republičke organe,
- ž) obavještava javnost i druga zainteresovana lica o pitanjima u oblasti zdravlja bilja i izdaje publikacije,
- z) vodi računa da se obavljanje poslova u oblasti zdravlja bilja vrši u skladu sa propisima i međunarodnim standardima,
- i) saraduje u pripremi međunarodnih ugovora u oblasti zdravlja bilja i prati njihovu primjenu,
- j) uspostavlja, održava i razvija informacioni sistem u oblasti zaštite zdravlja bilja,
- k) obezbjeđuje jedinstveni standard za rad u pogledu postupanja, opremljenosti i obučenosti zaposlenih u Ministarstvu,
- l) ostvaruje saradnju sa drugim organima i organizacijama u zemlji i inostranstvu u oblasti zdravlja bilja,
- lj) predstavlja Republiku Srpsku u Upravi i Evropskim regijama,
- m) saraduje na pripremi, donošenju i primjeni fitosanitarne regulative, procedura i mjera,
- n) osniva Komisiju za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Komisija) i
- nj) obavlja druge upravne poslove u oblasti zdravlja bilja.

Član 15.

- (1) Komisija iz člana 14. tačka n) ovog zakona sastoji se od pet članova sa naučnim i stručnim zvanjima iz oblasti zdravlja bilja u poljoprivredi i šumarstvu.
- (2) Zadaci Komisije iz stava 1. ovog člana su da:

- a) predlaže Ministarstvu strategiju razvoja i mjere za unapređivanje djelatnosti iz oblasti zaštite bilja,
  - b) razmatra i daje mišljenje o zakonskim i podzakonskim aktima, kao i drugim dokumentima koje priprema Ministarstvo,
  - v) predlaže formiranje radnih grupa po pojedinim pitanjima iz oblasti zaštite bilja, prati njihov rad i potvrđuje ponuđena rješenja,
  - g) predlaže, razmatra i usvaja programe i projekte u oblasti zaštite bilja, koje finansira Ministarstvo,
  - d) razmatra aktuelne probleme iz oblasti zaštite bilja i daje mišljenje o brzom donošenju odluka, posebno u slučaju pojave karantinskih organizama, epidemija bolesti, kalamitentnih pojava insekata i pojave velikog broja korova,
  - đ) razmatra problematiku primjene pesticida, rezistentnosti i ostataka pesticida,
  - e) predlaže naučne i obrazovne aktivnosti u oblasti zaštite bilja,
  - ž) predlaže standarde u oblasti zaštite bilja,
  - z) razmatra sva druga značajna pitanja u oblasti zaštite bilja na zahtjev Ministarstva.
- (3) Komisija za svoj rad odgovara ministru i podnosi mu periodične i godišnje izveštaje o svom radu.
- (4) Komisija o svom radu donosi Poslovnik.

Član 16.

- Radi sprečavanja unošenja i širenja štetnih organizama u Republici Srpskoj, Ministarstvo:
- a) organizuje nadzor karantina, regulisanih objekata, štetnih organizama, štetnih organizama koji nisu na listama, mjera za prevenciju masovnih pojava štetnih organizama,
  - b) u izuzetnim slučajevima pojave ili prenamnoženja štetnih organizama može narediti javne radove, upotrebu objekata, transportnih sredstava, opreme za zaštitu bilja i druge opreme bez naplate korišćenja u izvođenju fitosanitarnih mjera radi zaštite zdravlja bilja i
  - v) obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 17.

- (1) Ovlaštene ispitne i referentne fitosanitarne laboratorije organizuju i sprovode poslove od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja.
- (2) Ovlaštene ispitne i referentne fitosanitarne laboratorije moraju da ispunjavaju kriterijume u pogledu opreme, uređaja, kadrova i objekata, a koji se propisuju posebnim pravilnikom koji donosi ministar.
- (3) Ministar rješenjem daje ovlašćenje za rad ispitnim i referentnim fitosanitarnim laboratorijama, u trajanju od pet godina.
- (4) Spisak ovlašćenih laboratorija iz stava 1. ovog člana objavljuje se u «Službenom glasniku Republike Srpske».

Član 18.

- (1) Poslovi od javnog interesa iz člana 17. stav 1. ovog zakona su:
- a) praćenje i provjera zdravstvenog stanja bilja tokom njegovog rasta i razvoja na poljima, u zasadima, objektima i drugim površinama i vođenje evidencije o tome, uključujući i samoniklo bilje,
  - b) praćenje i provjera zdravstvenog stanja sjemena i sadnog materijala voćaka, vinove loze i hmelja na prisustvo štetnih organizama,
  - v) sprovođenje Programa mjera zaštite zdravlja bilja,
  - g) koordinacija u sprovođenju Programa mjera zaštite zdravlja bilja u stručnom dijelu,

- d) prikupljanje bioloških, meteoroloških i drugih podataka radi prognoze pojave štetnih organizama,
- đ) obrada prikupljenih bioloških, meteoroloških i drugih podataka radi pripreme osnova za prognozu pojave štetnih organizama,
- e) izvještavanje o pojavi, prisustvu i širenju štetnih organizama i prognoza pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje,
- ž) koordinacija i organizacija izvještavanja o prisustvu, pojavi i širenju štetnih organizama,
- z) rutinske laboratorijske analize službenih uzoraka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, u skladu sa međunarodno prihvaćenim procedurama, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama i intenziteta njihove pojave,
- i) laboratorijske analize službenih uzoraka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata radi utvrđivanja uzroka pojave simptoma koji se rutinskim laboratorijskim analizama ne mogu utvrditi ili radi provjere načina izvršenja rutinskih laboratorijskih analiza,
- j) programi analize rizika od pojave i širenja štetnih organizama,
- k) priprema naučne osnove za donošenje preventivnih mjera i Programa mjera zaštite zdravlja bilja,
- l) davanje stručnih mišljenja u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,
- lj) uspostavljanje i primjena jedinstvenih metoda, kriterijuma i smjernica u obavljanju poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,
- m) edukacija o načinu obavljanja poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,
- n) edukacija držaoca bilja, pružaoca usluga i drugih lica o štetnim organizmima i fitosanitarnim mjerama,
- nj) sprovođenje stručnog osposobljavanja lica odgovornih za dijagnostiku štetnih organizama i zaštitu zdravlja bilja,
- o) pripremanje naučne osnove za izradu propisa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,
- p) učestvovanje u uvođenju i razvoju informacionog sistema u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja i
- r) drugi poslovi u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja.
- (2) Poslove od javnog interesa iz stava 1. t. g), đ), ž), i), j), lj), m) i p) ovog člana vrše ovlaštene ispitne i Referentna laboratorija.

Član 19.

(1) Poslovi od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja, osim poslova koje vrše ispitne i Referentna laboratorija, kao povjerene poslove, mogu da se ustupe pravnim licima putem javnog konkursa koji raspisuje Ministarstvo (u daljem tekstu: Pravno lice koje obavlja poslove od javnog interesa) i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(2) Za poslove od javnog interesa iz člana 18. stav 1. t. a), b) i z) ovlaštenje se daje na period od najmanje pet godina.

(3) Konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:

- a) vrste poslova od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja za koji se konkurs raspisuje,
- b) period na koji se dodjeljuju poslovi od javnog interesa,
- v) dokaz o ispunjenosti međunarodnih standarda u pogledu tehničke i profesionalne osposobljenosti,
- g) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u

dosadašnjem obavljanju javnih poslova,

d) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru pravnog lica i

đ) način obavještavanja o rezultatima konkursa.

(4) Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi Komisija koju imenuje ministar.

(5) Rješenje o izboru Pravnog lica koje obavlja poslove od javnog interesa donosi Ministar na prijedlog Komisije iz stava 4. ovog člana.

(6) Rješenje iz stava 5. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske”.

Član 20.

Na osnovu rješenja iz člana 19. stav 5. ovog zakona, Ministarstvo sa pravnim licem kome je dodijeljeno obavljanje poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja, zaključuje ugovor kojim se utvrđuju:

a) poslovi od javnog interesa koji su predmet ugovora,

b) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,

v) metode, način i postupak obavljanja poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja,

g) međusobna prava, obaveze i odgovornosti,

d) vrijeme za koje se zaključuje ugovor i

đ) način finansiranja poslova od javnog interesa

Član 21.

(1) Ovlašćena ispitna i referentna laboratorija organizuje i uspostavlja primjenu jedinstvenih metoda, kriterijuma i smjernica za obavljanje poslova od javnog interesa na području Republike Srpske, koje obavljaju Pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa.

(2) Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da poslove od javnog interesa obavljaju u skladu sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smjernicama ispitne i referentne laboratorije.

(3) Ovlašćena ispitna i referentna laboratorija dužna je da izvještava Ministarstvo o sprovođenju poslova od javnog interesa i usaglašenosti jedinstvenih metoda, kriterijuma i smjernica koje primjenjuju pravna lica iz stava 1. ovog člana.

(4) Ministar propisuje način i rokove izvještavanja iz stava 3. ovog člana.

Član 22.

Usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja u smislu ovog zakona su:

a) laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama,

b) praćenje i prognoza pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje i davanje preporuka u skladu sa tim,

v) edukacija i davanje savjeta i preporuka o štetnim organizmima i njihovom suzbijanju,

g) suzbijanje štetnih organizama primjenom dezinfekcije, dezinskcije, deratizacije, dekontaminacije i primjenom drugih postupaka tretiranja u poljoprivrednim i šumskim površinama i objektima i vodoprivrednim objektima i

d) izdavanje biljnog pasoša.

Član 23.

(1) Usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja može da pruža pravno lice ili preduzetnik koji je upisan u Registar pružaoca usluga u oblasti zaštite zdravlja bilja (u daljem tekstu: Registar pružaoca usluga), koji vodi Ministarstvo.

(2) Pravno lice i preduzetnik iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar pružaoca usluga, ako ispunjava uslove u pogledu objekata, opreme i stručno osposobljenog kadra (u daljem tekstu: pružalac usluga).

(3) Pružalac usluga dužan je da pružanje usluga iz člana 22. tačka a) ovog zakona usaglasi sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smjernicama ovlaštene ispitne i referentne laboratorije.

(4) Ministar donosi akt kojim propisuje bliže uslove iz stava 2. ovog člana, u zavisnosti od vrste usluga u oblasti zaštite zdravlja bilja.

(5) Ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana.

Član 24.

(1) Registar pružaoca usluga naročito sadrži:

- a) redni broj upisa u Registar pružaoca usluga,
- b) naziv, sjedište i šifru djelatnosti,
- v) vrstu i obim usluga iz oblasti zaštite zdravlja bilja za koju je upisan u Registar pružaoca usluga i područje na kojem se te usluge obavljaju,
- g) poreski identifikacioni broj i
- d) podatke o odgovornom licu za pružanje usluga.

(2) Pružalac usluga dužan je da svaku promjenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

(3) Podaci iz Registra su javni.

(4) Aktom iz člana 23. stav 4. ovog zakona Ministar bliže propisuje način upisa u Registar pružaoca usluga, sadržaj i obrazac zahtjeva, sadržinu, kao i način vođenja Registra pružaoca usluga.

Član 25.

(1) Pružalac usluga se briše iz Registra pružaoca usluga, ako donese odluku o prestanku pružanja usluga za koje je upisan u Registar pružaoca usluga ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 23. st. 2. i 3. ovog zakona.

(2) Ministar donosi rješenje o brisanju iz Registra pružaoca usluga.

Član 26.

(1) Pružalac usluga u oblasti zdravlja bilja dužan je da vodi evidenciju o izvršenim uslugama u elektronskoj i pisanoj formi na propisanom obrascu.

(2) Za usluge iz člana 22. tačka b) pružalac usluga dužan je da Ministarstvu dostavlja redovne izvještaje na propisan način i u propisanom roku.

(3) O izvršenim uslugama pružalac usluga iz stava 1. ovog člana dužan je da čuva dokaze pet godina.

(4) Ministar bliže propisuje način vođenja evidencije, sadržinu evidencije, obrazac evidencije, kao i način, sadržinu, obrazac izvještaja i rokove iz stava 2. ovog člana.

Član 27.

Držaoci bilja imaju pravo na:

- a) pristup informacijama u oblasti zaštite zdravlja bilja,
- b) informacije o mjerama u vezi sa pojavom, intenzitetom pojave i opasnosti od štetnih organizama i sprečavanja infekcije, odnosno infestacije na štetnim organizmima i
- v) stručno usavršavanje.

Član 28.

(1) Držaoци bilja dužni su da:

- a) vrše pregled bilja na obradivim površinama (polja, plantaže, rasadnici, bašte, staklene bašte i sl.), na neobradivim površinama i utrinama (međe, zapuštene površine i sl.), objekata za skladištenje, doradu i preradu bilja i biljnih proizvoda, sredstava za transport bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, kao i bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koje koriste za sopstvene potrebe,
  - b) suzbijaju štetne organizme koji mogu ugroziti nje govo bilje, biljne proizvode i regulisane objekte, kao i bilje, biljne proizvode i regulisane objekte drugih držaoca bilja,
  - v) preduzimaju mjere zaštite zdravlja bilja radi optimalne proizvodnje bilja,
  - g) vode evidenciju o preduzetim mjerama zaštite zdravlja bilja, odnosno o tretiranju bilja i biljnih proizvoda, u polju i zaštićenom prostoru,
  - d) omogućе fitosanitarni pregled, u skladu sa ovim zakonom,
  - đ) o svakoj novoj i neuobičajenoj pojavi štetnog organizma obavijeste nadležnog inspektora koji o tome odmah obaveštava Ministarstvo i
  - e) bez odlaganja, preduzmu naložene fitosanitarne mjere, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ukoliko držalac bilja ne preduzme mjere iz stava 1. t. b), v) i e) ovog člana, nadležni inspektor će narediti njihovo izvođenje o trošku držaoca bilja.

Član 29.

(1) Lica koja obavljaju poslove iz oblasti zaštite zdravlja bilja dužna su da se usavršavaju na osnovu programa koje donosi Ministar.

(2) Obuku lica iz stava 1. ovog člana i drugih zainteresovanih lica organizuje i sprovodi Ministarstvo.

IV PLANIRANJE ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA

Član 30.

(1) Radi zaštite zdravlja bilja, kao i radi unapređivanja poslova zaštite zdravlja bilja donose se planski dokumenti.

(2) Planski dokumenti iz stava 1. ovog člana su:

- a) program mjera zaštite zdravlja bilja i
- b) posebni programi zaštite zdravlja bilja.

Član 31.

(1) Radi sprečavanja pojave, unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama ministar donosi Program mjera zaštite zdravlja bilja (u daljem tekstu: Program mjera) najkasnije do kraja januara tekuće godine za koju se donosi.

(2) Štetni organizmi za koje se donosi Program mjera utvrđuju se na osnovu mišljenja Komisije.

(3) Mišljenje Komisije za uključivanje određenih štetnih organizama u Program mjera mora da se zasniva na procjeni rizika po zdravlje bilja u poljoprivredi i šumarstvu, kao i na preporukama i obavezama koje proističu iz članstva u regionalnim organizacijama.

(4) Programom mjera iz stava 1. ovog člana utvrđuju se konkretne mjere, rokovi, način sprovođenja tih mjera, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori i način obezbjeđivanja i korišćenja sredstava, kao i način kontrole sprovođenja mjera.

Član 32.

(1) Posebni programi zaštite zdravlja bilja donose se u slučaju potrebe preduzimanja hitnih fitosanitarnih mjera usljed pojave određenih štetnih organizama, kao i prilikom sprečavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja štetnih organizama koje su zasnovane na ocjeni visokog stepena rizika za zdravlje bilja.

(2) Posebnim programom zaštite zdravlja bilja iz člana 30. stav 2. tačka b) ovog zakona utvrđuju se konkretne mjere, rokovi, način sprovođenja mjera, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori i način obezbjeđivanja i korišćenja sredstava, kao i način kontrole sprovođenja mjera.

(3) Ministar donosi poseban program zaštite zdravlja bilja.

Član 33.

(1) Radi sprečavanja unošenja, sprečavanja širenja i suzbijanja štetnih organizama na teritoriji Republike Srpske utvrđuju se liste štetnih organizama i liste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji mogu biti nosioci štetnih organizama.

(2) Liste iz stava 1. ovog člana, donosi ministar i objavljuju se u «Službenom glasniku Republike Srpske».

Član 34.

Liste štetnih organizama iz člana 33. ovog zakona utvrđuju se u zavisnosti od stepena rizika za zdravlje i opstanak bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, kao i od ekonomske štete koju štetni organizmi mogu izazvati, i to:

a) lista I A dio I kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje nije poznato da su prisutni na teritoriji Republike Srpske i čije je unošenje i širenje u Republiku Srpsku zabranjeno,

b) lista I A dio II kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje je poznato da su prisutni na ograničenom području Republike Srpske i čije je unošenje i širenje u Republiku Srpsku zabranjeno,

v) lista I B kojom se utvrđuju štetni organizmi čije je unošenje u određena zaštićena područja i širenje unutar tih područja zabranjeno,

g) lista II A dio I kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje nije poznato da su prisutni na teritoriji Republike Srpske i čije je unošenje i širenje u Republiku Srpsku zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima,

d) lista II A dio II kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje je poznato da su prisutni na ograničenom području Republike Srpske i čije je unošenje i širenje u Republiku Srpsku zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima i

đ) lista II B kojom se utvrđuju štetni organizmi čije je unošenje u određena zaštićena područja, kao i širenje unutar tih područja zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima.

Član 35.

Liste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji mogu biti nosioci štetnih organizama iz člana 34. ovog zakona, i koji predstavljaju opasnost po zdravlje bilja, su:

a) lista III A kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata čiji je uvoz zabranjen u Republiku Srpsku,

b) lista III B kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata čije je unošenje zabranjeno u određeno zaštićeno područje,

v) lista IV A dio I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi pri uvozu,

g) lista IV A dio II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata namenjenih prometu za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi prilikom premještanja,

d) lista IV B kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi pri unošenju u određena zaštićena područja,

đ) lista V A dio I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje je obavezan fitosanitarni pregled, radi izdavanja biljnog pasoša,

e) lista V A dio II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje je obavezan fitosanitarni pregled, radi izdavanja biljnog pasoša kod unošenja u zaštićeno područje,

ž) lista V B dio I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje je pri uvozu obavezan fitosanitarni pregled koje mora da prati fitosanitarni certifikat,

z) lista V B dio II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje je pri uvozu u zaštićena područja obavezan fitosanitarni pregled i koje mora da prati fitosanitarni certifikat za ta područja i

i) lista VI kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koje se mogu primjeniti posebni postupci i fitosanitarne mjere.

Član 36.

(1) Radi sprečavanja unošenja, otkrivanja, sprečavanja širenja i suzbijanja štetnih organizama na teritoriji Republike Srpske sprovodi se stalni nadzor, kao i fitosanitarne mjere, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ministar može da naredi sprovođenje posebnih fitosanitarnih pregleda, radi otkrivanja određenog štetnog organizma na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima.

Član 37.

(1) Smatra se da postoji pojava štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima ako se:

a) štetni organizmi sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i Liste II A dio II. pojave na teritoriji Republike Srpske,

b) štetni organizmi sa Liste I B i Liste II B pojave u specifičnim zaštićenim zonama i

v) na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima uoči neuobičajena pojava štetnih organizama ili simptomi koji upućuju na sumnju o pojavi štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B ili organizama štetnih za biljke namijenjene sadnji.

(2) U slučaju pojave štetnih organizama iz stava 1. ovog člana na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima držalac bilja dužan je da odmah to prijavi fitosanitarnoj inspekciji.

Član 38.

(1) U slučaju sumnje na pojavu štetnih organizama iz člana 37. ovog zakona fitosanitarni inspektor uzima službeni uzorak i dostavlja ga ovlaštenoj ispitnoj i referentnoj laboratoriji, na ispitivanje.

(2) Ovlaštena ispitna i referentna laboratorija potvrđuje ili odbacuje sumnju o prisustvu štetnih organizama i utvrđuje uzrok pojave simptoma.

(3) Sa službenim uzorkom iz stava 1. ovog člana postupa se tako da se obezbjedi identitet uzoraka i izbjegne opasnost od širenja štetnih organizama.

Član 39.

(1) Kada se, na osnovu rezultata ispitivanja, utvrdi infekcija štetnim organizmom sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i Liste II A dio II ili štetnim organizmom sa Liste I B i Liste II B u zaštićenoj zoni, fitosanitarni inspektor je dužan da, zavisno od okolnosti naredi jednu ili više fitosanitarnih mjera, i to: tretiranje, uništavanje ili uklanjanje štetnog organizma, zaraženog bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, radi sprečavanja širenja, suzbijanja ili eradikacije štetnog organizma.

(2) U slučaju infekcije štetnim organizmima sa listi iz stava 1. ovog člana, držalac bilja dužan je da:

a) zaštititi bilje, biljne proizvode i regulisane objekte primjenom fitosanitarnih mjera naloženih od strane fitosanitarnog inspektora i

b) spriječi kontakt zaraženog bilja sa drugim biljem, biljnim proizvodima i regulisanim objektima na koje se zaraza može prenijeti.

(3) O pojavi, intenzitetu infekcije, fitosanitarnim mjerama i opasnosti od štetnog organizma Ministarstvo obavještava ostale subjekte i držaoce bilja i upoznaje ih sa preporučenim mjerama međunarodnih organizacija za zaštitu bilja, a radi sprečavanja infekcije, odnosno infestacije štetnim organizmima.

Član 40.

(1) Analiza rizika obuhvata procjenu bioloških i drugih naučnih i ekonomskih podataka o tome da li neki štetni organizam treba da bude regulisan i da li na njega treba da se primijeni posebna fitosanitarna mjera ili postupak.

(2) Regulisanim štetnim organizmom iz stava 1. ovog člana smatra se svaki štetni organizam sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B ili štetni organizam koji svojim prisustvom na biljkama namijenjenim za sadnju prouzrokuje neprihvatljivu ekonomsku štetu.

(3) Analiza rizika vrši se u skladu sa Programom mjera iz člana 30. stav 2. tačka a) ovog zakona.

(4) Postupak analize rizika obuhvata procjenu mogućnosti unošenja, brzine odomaćivanja ili intenziteta širenja regulisanih štetnih organizama, u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima, smjernicama i preporukama.

(5) Upravljanje rizikom jeste određivanje i sprovođenje fitosanitarnih mjera.

Član 41.

Ministarstvo vodi evidenciju o pojavi, unošenju, širenju, nalazima i primijenjenim mjerama radi suzbijanja štetnih organizama i nalazima štetnih organizama, kao i druge evidencije o stalnom nadzoru.

Član 42.

Zabranjeno je neovlašteno davati ili objavljivati podatke o prvoj pojavi štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i liste II A dio II.

Član 43.

(1) Posebno regulisano područje je zaraženo područje, ugroženo područje ili područje bez štetnih organizama u kojem se zaštita zdravlja bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sprovodi putem posebnog nadzora.

(2) Poseban nadzor nad određenim štetnim organizmima vrši se u skladu sa Programom mjera iz člana 30. stav 2. tačka a) ovog zakona.

Član 44.

(1) Zaštićeno područje jeste teritorija u kojoj nije utvrđeno prisustvo jednog ili više štetnih organizama, iako su postojali povoljni uslovi za njihovu pojavu, odnosno teritorija na kojoj postoji opasnost od zaraze pojedinim štetnim organizmima pod povoljnim ekološkim uslovima na određenim vrstama bilja, a prisustvo tih štetnih organizama do sada nije utvrđeno.

(2) U zaštićenom području u kojem prisustvo jednog ili više štetnih organizama nije utvrđeno, iako su postojali povoljni uslovi za njihovu pojavu, Ministarstvo obezbjeđuje stalno praćenje radi mogućeg otkrivanja pojave onih štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim.

(3) U zaštićenom području u kojem postoji opasnost od zaraze pojedinim štetnim organizmima pod povoljnim ekološkim uslovima na određenim vrstama bilja, a prisustvo tih štetnih organizama do sada nije utvrđeno na teritoriji Republike Srpske, Ministarstvo obezbjeđuje periodično praćenje radi mogućeg otkrivanja pojave onih štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim.

(4) Ako se u zaštićenom području utvrdi prisustvo jednog ili više štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim, a fitosanitarne mjere za njihovo iskorjenjivanje nisu preduzimate ili su preduzimate, ali su bile neefikasne u periodu od najmanje dvije uzastopne godine, ta teritorija gubi status zaštićenog područja.

Član 45.

(1) Držalac bilja koji proizvodi bilje, biljne proizvode i regulisane objekte ima pravo na naknadu štete, ako je:

a) odmah prijavio pojavu ili sumnju na pojavu štetnih organizama sa Liste I A dio I i štetne organizme sa Liste I A dio II, za koje je ministar propisao određene mjere iskorjenjivanja ili sprečavanja njihovog širenja, ili u slučaju zaštićene zone štetne organizme sa Liste I B i Liste II B i

b) sproveo sve mjere zaštite zdravlja bilja, kao i naređene fitosanitarne mjere.

(2) Sredstva za isplatu naknade štete se obezbeđuju u budžetu Republike Srpske.

(3) Naknada štete iz stava 1. ovog člana se ne isplaćuje ako je štetni organizam pronađen pri fitosanitarnom pregledu bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata pri uvozu u Republiku Srpsku.

(4) Držalac uništenog bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata podnosi zahtjev za naknadu štete Ministarstvu.

(5) Zahtjev za naknadu štete iz stava 4. ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana uručenja rješenja o uništenju bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata.

(6) Uz zahtjev za naknadu štete podnosi se propisana dokumentacija.

(7) Ministar bliže propisuje uslove, postupak, način određivanja visine naknade štete i potrebnu dokumentaciju za naknadu štete zbog pojave štetnih organizama sa listi iz stava 1. tačka a) ovog člana, kao i vrste štetnih organizama sa Liste I A dio II.

Član 46.

(1) Zabranjeno je unošenje štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i Liste II A dio II na teritoriju Republike Srpske i njihovo širenje putem bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata.

(2) Zabranjeno je unošenje štetnih organizama sa Liste I B i Liste II B u zaštićeno područje i njihovo širenje putem bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata u zaštićenom području.

(3) Ako postoji opasnost po zdravlje bilja može da se zabrani ili ograniči unošenje i širenje drugih vrsta štetnih organizama, i to:

a) za koje se sumnja da su štetni za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte, a nisu navedeni u listama iz st. 1. i 2. ovog člana,

b) za štetne organizme navedene u Listi II A dio I, Listi II A dio II i Listi II B za koje se sumnja da su štetni za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte koji nisu navedeni u ovim listama i

v) za štetne organizme navedene u listama iz st. 1. i 2. ovog člana ako su ti organizmi u kulturi i ako se procijeni da su u tom stanju štetni za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte.

Član 47.

(1) Zabranjen je uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste III A.

(2) Zabranjen je uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste III B u zaštićeno područje, za koju je to područje proglašeno zaštićenim.

Član 48.

(1) Zabranjen je uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II koji ne ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove.

(2) Zabranjen je uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste IV B koji ne ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove u zaštićeno područje i njihov promet u zaštićenom području.

(3) Uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji se ne nalaze na listama iz st. 1. i 2. ovog člana, može da se zabrani ako se propisanom analizom rizika utvrdi da postoji opasnost po zdravlje bilja na teritoriji Republike Srpske.

Član 49.

(1) Unošenje štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B, kao i uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste III A, Liste III B, Liste IV A dio I, Liste IV A dio II i Liste IV B, može da vrši pravno lice:

- a) za potrebe eksperimenta ili u naučne svrhe ili za rad na klonskoj selekciji,
- b) koje je tehnički osposobljeno u skladu sa međunarodnim standardima, smjernicama i preporukama da spriječi opasnost od širenja štetnog organizma,
- v) koje ima odobrenje za uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, odnosno štetnih organizama i
- g) koje ima fitocertifikat.

Član 50.

Odredbe čl. 46, 47. i 48. ovog zakona ne odnose se na provoz pošiljki bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata.

Član 51.

(1) Odredbe čl. 47. i 48. ovog zakona ne odnose se na male količine bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, ako se koriste za neindustrijske i nekomercijalne svrhe ili se koriste za konzumaciju tokom putovanja, pod uslovom da nema opasnosti od širenja štetnih organizama.

(2) Ministar propisuje način i uslove za uvoz malih količina bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata i određuje male količine za pojedine vrste bilja i biljnih proizvoda iz stava 1. ovog člana.

V PROMET BILJA, BILJNIH PROIZVODA I REGULISANIH OBJEKATA

Član 52.

(1) Bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti sa Liste V A dio I i sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II mogu da se stave u promet posle izvršenog fitosanitarnog pregleda, samo ako posjeduju biljni pasoš.

(2) Odredbe stava 1. ovog člana ne odnose se na promet malih količina bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata ako se koriste za neindustrijske i nekomercijalne svrhe ili se koriste za konzumaciju tokom putovanja, pod uslovom da nema opasnosti od širenja štetnih organizama.

(3) Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V A dio I i Liste V A dio II koje se stavljaju u promet, a namijenjene su za oglede, odnosno naučne svrhe ili rad na klonskoj selekciji podliježu fitosanitarnom pregledu i prati ih biljni pasoš.

Član 53.

(1) Bilje, biljni proizvodi ili regulisani objekti sa Liste V A dio II i sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II. mogu da se stave u promet u zaštićenom području i unutar tog područja, poslije izvršenog fitosanitarnog pregleda, samo ako posjeduju biljni pasoš za zaštićeno područje.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na slučaj ako se promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji prolaze kroz zaštićeno područje i izlaze iz njega vrši na način kojim se sprečava unošenje i širenje štetnih organizama.

Član 54.

(1) Fitosanitarnom pregledu podliježe bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti na mjestu proizvodnje, prometa, dorade, prerade i skladištenja.

(2) Bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti sa Liste V A dio I, namjenjeni prometu, ambalaža u koju su pakovani i prevozno sredstvo kojim se prevoze, podliježu fitosanitarnom pregledu, u cjelini ili na osnovu reprezentativnog uzorka, radi utvrđivanja da:

a) nisu zaraženi štetnim organizmima sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i Liste II A dio II i

b) ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove sa Liste IV A dio II.

(3) Bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti sa Liste V A dio II. koji se stavljaju u promet u zaštićeno područje podliježu fitosanitarnom pregledu, radi utvrđivanja da:

a) nisu zaraženi štetnim organizmima sa Liste I B i Liste II B i

b) ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove sa Liste IV B.

(4) Fitosanitarnom pregledu podliježu i određene vrste bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

(5) Fitosanitarni pregledi iz st. 2. i 3. ovog člana moraju se obavljati redovno, najmanje jednom godišnje, na propisan način.

Član 55.

(1) Pored fitosanitarnog pregleda iz člana 54. ovog zakona, radi obezbjeđivanja zdravlja bilja, vrše se i povremeni fitosanitarni pregledi bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, kao i uzimanje i testiranje službenih uzoraka na mjestu gdje se oni premještaju, uzgajaju, proizvode, prerađuju, skladište, prodaju ili na drugi način upotrebljavaju, uključujući i objekte kupaca.

(2) Ako se na osnovu fitosanitarnih pregleda iz stava 1. ovog člana utvrdi da nisu ispunjeni fitosanitarni uslovi, nadležni inspektor može da naredi sljedeće mjere:

a) tretiranje bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata,

b) premještanje do mjesta gde se vrši industrijska prerada i

v) uništavanje bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata.

Član 56.

(1) Biljni pasoš za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio I i Liste V A dio II i sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II može da izda pravno lice ili preduzetnik, odnosno pružaoc usluga.

(2) Poslove izdavanja biljnog pasoša iz stava 1. ovog člana može da obavlja lice zaposleno kod pravnog lica ili preduzetnika koje posjeduje odobrenje Ministarstva.

(3) Ministarstvo izdaje odobrenje licu iz stava 1. ovog člana na period od tri godine.

(4) Odobrenje iz stava 2. ovog člana izdaje se licu koje ima završen Poljoprivredni fakultet smjer zaštite bilja ili biljne proizvodnje, odnosno za oblast šumarstva završen Šumarski fakultet sa položenim stručnim ispitom iz zaštite zdravlja bilja.

(5) Nakon isteka perioda iz stava 3. ovog člana, vrši se revizija izdatih odobrenja.

Član 57.

(1) Stručni ispit iz člana 56. stav 3. ovog zakona polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje ministar.

(2) Organizovanje i obavljanje polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana obavlja Ministarstvo prema programu i sadržaju koji propisuje Ministar.

(3) Ministar propisuje, organizaciju polaganja stručnog ispita, sastav i rad ispitne komisije, obrazac zahtjeva za polaganje stručnog ispita, obrazac zapisnika o polaganju stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i način polaganja stručnog ispita.

Član 58.

(1) Odobrenje za izdavanje biljnog pasoša poništava se:

- a) na zahtjev imaoća odobrenja,
- b) ako je imalac odobrenja pravosnažno osuđen za prekršaj propisan ovim zakonom,
- v) na osnovu rješenja Ministarstva o oduzimanju odobrenja.

(2) Ministar je dužan da u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno dana saznanja o donošenju akta i stava 1. tačka b) ovog člana, donese rješenje o oduzimanju odobrenja za izdavanje biljnog pasoša.

Član 59.

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim, obnovljenim i oduzetim odobrenjima za izdavanje biljnog pasoša.

Član 60.

(1) Biljni pasoš koji se izdaje za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte iz člana 56. stav 1. ovog zakona može da bude:

- a) standardni biljni pasoš i
- b) biljni pasoš za zaštićeno područje.

(2) Za sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II etiketa izdata u skladu sa propisima o sjemenu smatra se biljnim pasošem.

Član 61.

(1) Pravno lice, odnosno preduzetnik iz člana 56. stav 1. može da izda biljni pasoš samo ako je upisano u Registar.

(2) Pružaoci usluga mogu da izdaju biljni pasoš pravnom licu, preduzetniku, odnosno fizičkom licu upisanom u Registar.

(3) Biljni pasoš može da izda fitosanitarni inspektor, ako na teritoriji jedinice lokalne samouprave gdje se obavlja proizvodnja, prerada, dorada, skladištenje i promet bilja i biljnih proizvoda nema pružaoca usluga koji ima zaposleno lice sa odobrenjem za izdavanje biljnog pasoša.

(4) Fitosanitarni inspektor može da izda biljni pasoš i za onaj dio bilja, biljne proizvode i regulisane objekte, za koje ne postoji sumnja da je zaraženo, i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama ukoliko se prilikom fitosanitarnog pregleda utvrdi da je dio bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji se proizvodi, prerađuje, skladišti, doraduje ili koristi, zaražen štetnim organizmima sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste I B, Liste II A dio I, Liste II A dio II ili Liste II B.

Član 62.

(1) Ako se pošiljka dijeli na više pojedinačnih pošiljki ili se više pojedinačnih pošiljki ili njihovih dijelova združuje u jednu pošiljku, odnosno ako se zdravstveno stanje pošiljke promijeni, izdaje se zamjena biljnog pasoša za novu pošiljku, na zahtjev pravnog lica, preduzetnika, odnosno fizičkog lica upisanog u Registar.

(2) Ako se zdravstveno stanje pošiljke iz stava 1. ovog člana mijenja fitosanitarni inspektor vrši zamjenu biljnog pasoša poslije izvršenog fitosanitarnog pregleda.

Član 63.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice upisano u Registar dužno je da:

- a) obezbijedi izdavanje biljnog pasoša u skladu sa ovim zakonom,
- b) prijavi fitosanitarnom inspektorima da namjerava da stavi u promet bilje, biljne proizvode i regulisane objekte u zaštićeno područje,
- v) vodi i čuva evidenciju i dokumenta u vezi sa izdavanjem biljnog pasoša pet godina,
- g) prijavi Ministarstvu sve promjene koje su u vezi sa izdavanjem biljnog pasoša i
- d) koristi biljni pasoš, u skladu sa ovim zakonom.

Član 64.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice dužno je da za kupljeno bilje, biljne proizvode i regulisane objekte za koje se izdaje biljni pasoš, isti čuva godinu dana.

VI FITOSANITARNA KONTROLA

Član 65.

(1) Bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti podliježu pri uvozu fitosanitarnom pregledu na graničnim prelazima.

(2) Uvoz, provoz i izvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata može se vršiti preko graničnih prelaza na kojima postoji organizovana fitosanitarna inspekcija i koji ispunjavaju higijensko-tehničke i radne uslove.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, uvoz određenog bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata može se vršiti i preko graničnih prelaza na kojima nije organizovana fitosanitarna inspekcija, a koji se za tu namjenu privremeno otvaraju.

Član 66.

(1) Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V B dio I i Liste V B dio II koje se uvoze, njihova ambalaža, kao i prevozno sredstvo kojima se prevoze podliježu obaveznom fitosanitarnom pregledu, izvršenom u cjelini ili na osnovu reprezentativnog uzorka.

(2) Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V B dio I može da se uvozi ako:

a) nije zaražena štetnim organizmima sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I i Liste II A dio II,

b) ima fitocertifikat,

v) ne sadrži bilje, biljne proizvode ili regulisane objekte sa Liste III A i

g) ispunjava specifične fitosanitarne uslove sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II.

(3) Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V B dio I i Liste V B dio II može da se uvozi u zaštićeno područje, ako:

a) nije zaražena štetnim organizmima sa Liste I B i Liste II B,

b) ima fitocertifikat,

v) ne sadrži bilje, biljne proizvode ili regulisane objekte sa Liste III B i

g) ispunjava specifične fitosanitarne uslove sa Liste IV B.

(4) Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji nisu navedeni u Listi V B dio I i Listi V B dio II, a mogu biti potencijalni domaćini regulisanih štetnih organizama koje se uvoze, ambalaža u kojoj se uvoze i ako je neophodno vozilo kojim se prevoze, može da se uvozi ako se poslije fitosanitarnog pregleda izvršenom u cjelini ili na osnovu reprezentativnog uzorka utvrdi da ispunjava uslove iz stava 2. t. a), v) i g) ovog člana.

(5) Ako se za pošiljke koje se uvoze ne može utvrditi vrsta ili rod bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata ili njihovo poreklo smatraće se da se pošiljka nalazi na Listi V B dio I i Listi V B dio II.

(6) Fitosanitarne mjere zemlje izvoznice, posebno one koje se odnose na ispunjavanje specifičnih fitosanitarnih uslova sa Liste IV A dio I, Liste IV A dio II i Liste IV B pri uvozu, smatraće se istovjetnim fitosanitarnim mjerama propisanim u Republici Srpskoj, odnosno BiH, ako zemlja izvoznica objektivno dokaže da su zasnovane na naučnim dokazima i da se njihovom primjenom postižu isti rezultati.

Član 67.

Fitosanitarni pregled pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata može se obavljati sa smanjenom učestalošću:

a) ako je na osnovu dogovora sa nadležnim organom za zaštitu zdravlja bilja zemlje izvoznice fitosanitarni pregled već obavljen u zemlji iz koje se pošiljka uvozi, od strane nadležnog organa zemlje uvoznice,

b) na osnovu procjene rizika i

v) na osnovu sporazuma zaključenim sa zemljom iz koje se pošiljka uvozi, a koji se zasniva na istovjetnosti fitosanitarnih mjera i postupanja u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini i zemlji izvoznici, odnosno u zemlji provoza na sprječavanju unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama

Član 68.

(1) Fitosanitarnom pregledu podliježu i štetni organizmi sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B, kao i bilje, biljni proizvodi i regulisani objekti sa Liste III A, Liste III B, Liste IV A dio I, Liste IV A dio II, Liste V B, Liste V A dio I, Liste V A dio II, Liste V B dio I, Liste V B dio II i Liste VI, koji se uvoze za potrebe ogleda, naučnoistraživačkog rada i klonske selekcije.

(2) Pošiljke iz stava 1. ovog člana mora da prati fitocertifikat, kao i odobrenje za uvoz koje izdaje Ministarstvo.

Član 69.

(1) Bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V B dio I i Liste V B dio II mora da prati fitocertifikat, odnosno fitocertifikat za reeksport.

(2) Pošiljke iz stava 1. ovog člana koje, poslije izdavanja fitocertifikata u zemlji porijekla budu pretovarene, skladištene, prepakovane ili podijeljene u nekoj drugoj zemlji koja nije zemlja porijekla, moraju imati, pored originalnog fitocertifikata, odnosno ovjerene kopije fitocertifikata i fitocertifikat za reeksport, odnosno ovjerenu kopiju fitocertifikata, svake zemlje uvoznice.

(3) Fitocertifikat i fitocertifikat za reeksport moraju biti izdati u skladu sa Međunarodnom konvencijom za zaštitu bilja, mora da bude originalan, izdat za jednog primaoca i ovjeren na propisan način, obilježen serijskim brojem, obavezno pisan na jednom od jezika tri konstitutivna naroda i jednom od jezika koji su službeno prihvaćeni u međunarodnom prometu.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, prihvata se i fitosertifikat izdat u zemlji izvoznici koja nije potpisnik Međunarodne konvencije za zaštitu bilja.

(5) Ako su ispunjeni propisani uslovi, prihvata se elektronska forma fitocertifikata.

(6) U izuzetnim slučajevima može se prihvatiti i službeno ovjerena kopija fitocertifikata.

(7) Ako su za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte za koje se izdaje fitocertifikat propisani specifični fitosanitarni uslovi sa Liste IV A dio I, Liste IV A dio II i Liste IV B nadležni organ zemlje porijekla izdaje fitocertifikat. Kada specifični fitosanitarni uslovi mogu biti potvrđeni i van zemlje porijekla, fitocertifikat može izdati zemlja izvoznica.

(8) Fitocertifikat i fitocertifikat za reeksport prestaju da važe ako pošiljka za koju su izdati nije napustila teritoriju zemlje u roku od 14 dana od dana izdavanja.

Član 70.

(1) Uvoznik, odnosno njegov zastupnik dužan je da:

a) fitosanitarnom inspektoru prijavi prispjiece pošiljke iz člana 66. ovog zakona,

b) omogući sve potrebne uslove za obavljanje fitosanitarnog pregleda i

v) sprovede sve naložene mjere od fitosanitarnog inspektora.

(2) Fitosanitarni inspektor dužan je da obavi fitosanitarni pregled pošiljke i potvrdi njenu zdravstvenu ispravnost prije preduzimanja radnji carinskog organa u skladu sa pravilima carinskog postupka, osim za pošiljke u provozu.

(3) Ako pošiljka pristigne na granični prelaz koji nije određen za vršenje fitosanitarnog pregleda, uputiće se na najbliži prelaz na kome je organizovana fitosanitarna inspekcija.

(4) Ukoliko na granični prelaz pristigne pošiljka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste III A ili Liste III B, a uvozi se u zaštićeno područje, carinski organi zabraneće uvoz takve pošiljke i obavijestiće nadležnog fitosanitarnog inspektora.

(5) Pregled drvenog materijala koji se koristi za pakovanje ili kao pomoćno sredstvo u transportu onih pošiljaka koje ne podliježu fitosanitarnom pregledu, obavlja carinski organ.

Član 71.

(1) Ako prilikom obavljanja fitosanitarnog pregleda pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata fitosanitarni inspektor posumnja na prisustvo štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste I B, Liste II A dio I, Liste II A dio II i Liste II B i čije prisustvo nije moguće utvrditi prilikom pregleda na graničnom prelazu, inspektor uzima službeni uzorak i dostavlja ga ovlaštenoj ispitnoj i referentnoj fitosanitarnoj laboratoriji na laboratorijsku analizu.

(2) Ako na graničnom prelazu trenutno ne postoje uslovi za fitosanitarni pregled pošiljke u skladu sa ovim zakonom, a ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama koji ugrožavaju zdravlje bilja, fitosanitarni pregled pošiljaka može se obaviti u određenim mjestima unutar Republike Srpske u mjestu gdje se pošiljka carini.

(3) Pošiljku bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana, fitosanitarni inspektor rješenjem o prevozu propušta do mjesta carinjenja pošiljke, gdje je ona pod carinskim nadzorom do završetka pregleda.

(4) Zabranjeno je svako premještanje, dijeljenje ili uzorkovanje pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 72.

Fitosanitarni inspektor će poslije izvršenog pregleda pošiljki iz člana 66. ovog zakona, odnosno poslije dobijanja rezultata laboratorijske analize iz člana 71. stav 1. ovog zakona, ako su ispunjeni fitosanitarni zahtjevi, dozvoliti uvoz pošiljke izdavanjem rješenja o dozvoli uvoza ili ovjerom carinske dokumentacije, pečatom četvrtastog oblika, pri čemu će ovjeriti i fitocertifikat ili fitocertifikat za reeksport pečatom fitosanitarne inspekcije sa navedenim datumom ulaska.

Član 73.

(1) Ako se fitosanitarnim pregledom utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 66. ovog zakona, fitosanitarni inspektor rješenjem će narediti jednu ili više fitosanitarnih mjera:

- a) zabranu uvoza pošiljke ili dijela pošiljke na teritoriju Republike Srpske,
- b) uništavanje pošiljke ili dijela pošiljke,
- v) tretiranje radi suzbijanja štetnih organizama,
- g) promjenu namjene za pošiljku i
- d) karantinski nadzor za pošiljku, do dobijanja rezultata laboratorijske analize.

(2) Ako je fitosanitarnim pregledom utvrđeno da je dio pošiljke zaražen štetnim organizmima, uvoz ostatka pošiljke može biti odobren ako ne postoji sumnja na prisustvo štetnih organizama u tom delu pošiljke i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama.

(3) U slučaju da se donosi mjera zabrane uvoza, fitosanitarni inspektor stavlja na fitocertifikat, odnosno fitocertifikat za reeksport crveni trouglasti pečat, čime fitocertifikat postaje nevažeći.

(4) Fitosanitarni inspektor obavezan je da obavijesti Ministarstvo o svim mjerama iz stava 1. ovog člana.

Član 74.

(1) Po donošenju rješenja iz člana 72. ovog zakona za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio I i Liste V A dio II, fitosanitarni inspektor dozvoljava promet pošiljke na teritoriji Republike Srpske, sa fitocertifikatom koji zamjenjuje biljni pasoš.

(2) Ako se pošiljka iz stava 1. ovog člana podijeli na više pojedinačnih pošiljki ili se više pojedinačnih pošiljki združuje u jednu pošiljku, biljni pasoš se mora izdati za svaku novu pošiljku.

(3) Ako se u postupku iz stava 2. ovog člana zdravstveno stanje pošiljke mijenja, biljni pasoš se može izdati samo ako se izvrši fitosanitarni pregled.

Član 75.

Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koje se skladište, pakuju, prerađuju i obrađuju u slobodnim zonama ili carinskim skladištima, podliježu fitosanitarnom pregledu.

Član 76.

(1) Ako država uvoznica zahtjeva fitocertifikat za pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koje se izvoze, a koji su porijeklom iz Republike Srpske, fitosanitarni inspektor vrši pregled pošiljke radi izdavanja fitocertifikata.

(2) Kada se pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata, koje nisu porijeklom iz Republike Srpske skladište, prepakuju ili dijele na teritoriji Republike Srpske, a država uvoznica zahtjeva fitocertifikat, fitosanitarni inspektor će izvršiti pregled pošiljke radi izdavanja fitocertifikata za reeksport.

(3) Ako pošiljka bilja ispunjava propisane fitosanitarne zahtjeve zemlje uvoznice, fitosanitarni inspektor će izdati fitosanitarni certifikat, odnosno fitosanitarni certifikat za reeksport.

Član 77.

(1) Zahtjev za izdavanje fitocertifikata izvoznik je dužan da podnese Inspektoratu, odnosno fitosanitarnom inspektoru, najmanje 24 sata prije utovara.

(2) Zahtjev za izdavanje fitocertifikata treba da sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva i podatke o pošiljci.

(3) Izvoznik je dužan da obezbijedi uvid u svu raspoloživu dokumentaciju, kao i da obezbijedi sve potrebne uslove za vršenje fitosanitarnog pregleda.

(4) Fitosanitarnom pregledu podliježu bilje, biljni proizvodi, regulisani objekti, ambalaža, prevozno sredstvo, a prema potrebi i skladište, zemljište i mjesto proizvodnje sa kojeg bilje, biljni proizvodi i propisani objekti potiču.

(5) Ako se fitosanitarnim pregledom utvrdi da nisu ispunjeni specifični fitosanitarni uslovi zemlje uvoznice, fitosanitarni inspektor će narediti mjere radi ispunjenja specifičnih fitosanitarnih uslova ili rješenjem odbiti izdavanje fitocertifikata.

Član 78.

(1) Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata iz člana 66. ovog zakona koje su u provozu ne podležu fitosanitarnom pregledu.

(2) Pošiljka iz stava 1. ovog člana mora biti upakovana tako da ne postoji rizik od širenja štetnih organizama i ne smije se dijeliti, miješati sa drugim pošiljkama ili prepakivati.

(3) Ako pošiljka iz stava 1. ovog člana nije pakovana u skladu sa stavom 2, odnosno na način kojim se sprečava širenje štetnih organizama, ili ako se iz bilo kog razloga istovara, dijeli, kombinuje sa drugim pošiljkama ili prepakuje, na teritoriji Republike Srpske, nadležni organi dužni su da prijave pošiljku za pregled nadležnom fitosanitarnom inspektoru.

Član 79.

Troškove nastale zbog primjene fitosanitarnih mjera pri uvozu, izvozu i provozu pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata plaća uvoznik ili izvoznik.

VII BIOLOŠKA ZAŠTITA ZDRAVLJA BILJA

Član 80.

(1) Za potrebe biološke zaštite bilja u zaštićenom prostoru ili na otvorenom dozvoljeno je uzgajanje, unošenje i korišćenje organizama autohtonih i introdukovanih vrsta navedenih u listama iz člana 33. ovog zakona.

(2) Ministar izdaje odobrenje za unošenje, uzgajanje i korišćenje organizama iz stava 1. ovoga člana na osnovu ocjene prihvatljivosti utvrđene propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

(3) Naučnoistraživačkim ustanovama može se izdati odobrenje za unošenje, uzgajanje i korišćenje organizama introdukovanih vrsta koje nisu navedene u listi iz stava 1. ovoga člana, ako su namjenjeni u eksperimentalne, istraživačke i razvojne svrhe za potrebe biološke zaštite bilja. Odobrenje se izdaje na osnovu ocjene prihvatljivosti iz stava 2. ovog člana.

(4) Za dobijanje odobrenja iz st. 2. i 3. ovoga člana, pravno lice i preduzetnik mora

ispunjavati propisane uslove u pogledu objekata, opreme i stručne osposobljenosti.

(5) Ministarstvo vodi evidenciju o unošenju, uzgajanju i korišćenju organizama autohtonih i introdukovanih vrsta.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje način vođenja evidencije o unošenju, uzgajanju i korišćenju organizama autohtonih i introdukovanih vrsta.

VIII PODACI I INFORMACIJE

Član 81.

(1) Radi analize i praćenja primjene mjera zaštite zdravlja bilja, Ministarstvo vodi baze podataka u skladu sa ovim zakonom i koristi podatke u skladu sa drugim propisanim bazama podataka.

(2) Ministarstvo koristi osnovne topografske planove, topografske grafikone, mape i digitalne ortofoto mape.

(3) Baze podataka vezane za zaštitu zdravlja bilja moraju biti povezane sa Registrom poljoprivrednih gazdinstava koji vodi Ministarstvo.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje način povezivanja baze podataka, kao i način prikupljanja i korišćenja podataka iz drugih baza podataka.

Član 82.

(1) Ministarstvo može prosljeđivati podatke iz svojih registara i baza podataka drugim entitetskim i državnim organima i organima lokalne samouprave, ako je to neophodno za donošenje pravno definisanih ciljeva, kao i nosiocima poslova od javnog interesa, ako je to u svrhu obezbjeđivanja zaštite zdravlja bilja.

(2) Za prosljeđivanje podataka iz stava 2. ovog člana plaća se propisana naknada.

Član 83.

(1) Ministarstvo uspostavlja i održava informacione sisteme u oblasti zdravlja bilja.

(2) Referentna laboratorija, pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa i pružaoci usluga u oblasti zdravlja bilja dužni su da vode evidencije, spiskove i baze podataka usklađene i povezane sa informacionim sistemom Ministarstva i u obavezi su da ih čuvaju i ažuriraju.

(3) Ministarstvo će obezbjediti usklađivanje i povezivanje informacionog sistema iz stava 1. ovog člana sa drugim informacionim sistemima Ministarstva, Upravom, Inspektoratom i drugim institucijama.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje način povezivanja informacionih sistema, kao i uslove za čuvanje evidencija, spiskova i baza podataka.

IX SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA

Član 84.

Za obavljanje poslova od javnog interesa i za sprovođenje mjera zaštite zdravlja bilja obezbjeđuju se sredstva u budžetu Republike Srpske.

Član 85.

- (1) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica plaćaju naknadu za:
- a) izvršene fitosanitarne preglede pošiljki prilikom uvoza,
  - b) izvršene fitosanitarne preglede pošiljki u međunarodnom prometu i izdavanje fitosertifikata i fitosertifikata za reeksport,
  - v) izvršene fitosanitarne preglede bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata u proizvodnji i prometu i izdavanje biljnog pasoša,
  - g) izvršene fitosanitarne preglede objekata radi upisa u Registar pružaoca usluga,
  - d) laboratorijske analize i testiranje uzoraka uzetih za utvrđivanje prisustva štetnih organizama u slučaju kada je rezultat analize ili testiranja za to pravno lice, preduzetnika ili fizičko lice nepovoljan, osim kada je to ovim zakonom drugačije propisano,
  - đ) izvršene fitosanitarne preglede sjemena, rasada i sadnog materijala voćaka, vinove loze i hmelja na prisustvo štetnih organizama, kao i laboratorijske analize i testiranje istih i
  - e) izvršeni fitosanitarni pregled za izdavanje zamjene biljnog pasoša.
- (2) Sredstva ostvarena od naknada iz stava 1. ovog člana prihod su Republike Srpske.
- (3) Troškovi sprovođenja fitosanitarnih mjera kod držaoca bilja padaju na njihov teret, osim kada je to ovim zakonom drugačije propisano.

Član 86.

Visina naknada po osnovu ovog zakona i način njihovog plaćanja utvrđuju se u skladu sa propisima iz oblasti administrativnih taksa i naknada.

X NADZOR

Član 87.

Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Republička uprava za inspekcijske poslove putem fitosanitarnih inspektora.

Član 88.

- (1) U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, fitosanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:
- a) provjerava da li su proizvođači, prerađivači, dorađivači, skladištari, uvoznici i prometnici propisanih vrsta bilja i biljnih proizvoda i regulisanih objekata upisani u Registar,
  - b) kontroliše ispunjenost uslova iz člana 10. stav 2. t. g) i d) ovog zakona,
  - v) kontroliše da li pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice ispunjava obaveze iz člana 12. ovog zakona,
  - g) kontroliše ispunjavanje ugovornih obaveza dodjeljenih putem javnog konkursa,
  - d) kontroliše da li Referentna laboratorija vrši redovno izvještavanje o sprovođenju poslova od javnog interesa, kao i o usaglašenosti jedinstvenih metoda, kriterijuma i smjernica od pravnih lica sa javnim ovlašćenjima,
  - đ) kontroliše da li je pružalac usluga upisan u Registar pružaoca usluga,
  - e) kontroliše ispunjenost uslova iz člana 23. stav 2. ovog zakona,
  - ž) kontroliše da li je pružalac usluga usaglasio vršenje laboratorijskih analiza i testiranja bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa preporukama ispitne i referentne laboratorije,
  - z) kontroliše vođenje evidencije, način vođenja evidencije, kao i dostavljanje izveštaja o izvršenim uslugama u skladu sa članom 26. st. 1. i 2. ovog zakona,

i) kontroliše da li držalac bilja ispunjava obaveze iz člana 28. ovog zakona,
j) kontroliše da li pružalac usluga čuva dokaze o izvršenim uslugama pet godina,
k) kontroliše sprovođenje Programa mjera i posebnih programa zaštite zdravlja bilja iz člana 30. ovog zakona,

l) uzima službeni uzorak bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata bez naknade njihove vrijednosti, u skladu sa odredbama ovog zakona,

lj) kontroliše izvršenje naloženih mjera u slučaju pojave štetnih organizama, kao i sprečavanje kontakta zaraženog bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata na koje se zaraza može prenijeti,

m) vrši poseban nadzor nad štetnim organizmima, u skladu sa Programom mjera i

n) kontroliše ispunjenost uslova za unošenje štetnih organizama, odnosno uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za potrebe eksperimenta, istraživački rad ili rad na klonskoj selekciji.

(2) Pored poslova iz stava 1. ovog člana, fitosanitarni inspektor:

a) kontroliše proizvodnju, doradu, preradu, skladištenje i promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata,

b) kontroliše da li bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio I i Liste V A dio II prati u prometu biljni pasoš, odnosno sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II etiketa iz člana 60. stav 2. ovog zakona,

v) vrši fitosanitarni, kao i povremeni fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata na mjestu gdje se ono proizvodi, premješta, prerađuje, doraduje, skladišti, prodaje, kao i kod kupaca bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata,

g) kontroliše ispunjenost uslova za izdavanje biljnog pasoša,

d) kontroliše vođenje evidencije o izdatim biljnim pasošima, kao i čuvanje te evidencije,

đ) kontroliše način izdavanja biljnog pasoša,

e) izdaje biljni pasoš u skladu sa članom 61. st. 3. i 4. ovog zakona,

ž) kontroliše izvršenje obaveza pravnog lica, preduzetnika odnosno fizičkog lica upisanog u Registar u vezi sa izdavanjem biljnog pasoša, u skladu sa odredbama člana 63. ovog zakona,

z) kontroliše da li pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice za kupljeno bilje, biljne proizvode i regulisane objekte čuva biljni pasoš godinu dana,

i) vrši fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V B dio I i Liste V B dio II, kao i pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji nisu navedeni na Listi V B dio I i Listi V B dio II, a mogu biti potencijalni domaćini regulisanih štetnih organizama, na graničnom prelazu;

j) vrši fitosanitarni pregled štetnih organizama i bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata iz člana 68. ovog zakona,

k) izdaje fitocertifikat i fitocertifikat za reeksport,

l) kontroliše izvršenje obaveza uvoznika, odnosno njegovog zastupnika iz člana 70. stav 1. ovog zakona,

lj) kontroliše međunarodna uverenja i druga dokumenta koja prate pošiljku pri uvozu,

m) kontroliše ispunjenost uslova za dobijanje dozvole za uzgajanje, unošenje i korišćenje organizama autohtonih i introdukovanih vrsta,

n) vrši kontrolu uvoza, gajenja i korišćenja organizama namijenjenih biološkoj zaštiti bilja,

nj) kontroliše čuvanje dokumentacije u skladu sa ovim zakonom i

o) kontroliše izvršavanje mjera po ovom zakonu i

p) kontroliše proizvodnju, promet i korišćenje bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata na prisustvo štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona.

Član 89.

- (1) U vršenju poslova iz člana 88. stav 1. ovog zakona fitosanitarni inspektor može da:
- a) zabrani unošenje štetnih organizama sa listi propisanih ovim zakonom i regulisanih štetnih organizama,
  - b) zabrani uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom,
  - v) privremeno zabrani gajenje biljnih vrsta na mestu proizvodnje koji su potencijalni domaćini štetnih organizama,
  - g) naredi fitosanitarne mjere u skladu sa međunarodnim smjernicama i preporukama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima, u proizvodnji, doradi, prometu, preradi, skladištenjau, uvozu i izvozu, u slučaju sumnje da su zaraženi štetnim organizmima,
  - d) naredi promjenu namjene za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte ako utvrdi da tim postupkom neće doći do širenja štetnih organizama,
  - đ) naredi uništavanje bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata u proizvodnji, doradi, preradi, skladištenju i prometu i kada postoji rizik od širenja štetnih organizama ili kada nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom,
  - e) naredi uništavanje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata pri uvozu kada postoji rizik od širenja štetnih organizama ili kada nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom,
  - ž) naredi zabranu premještanja, dijeljenja i uzorkovanja pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata do završetka fitosanitarnog pregleda,
  - z) privremeno zabrani proizvodnju, preradu ili promet u celosti i delimično, sve dok se ne utvrdi da više ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama,
  - i) zabrani izdavanje biljnog pasoša u slučajevima kada nisu ispunjeni uslovi za njegovo izdavanje,
  - j) naredi mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti kada u postupku nadzora utvrdi da propis o zdravlju bilja nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen,
  - k) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega i
  - l) naredi druge mjere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.
  - lj) privremeno zabrani proizvodnju, preradu ili promet u celosti i delimično, bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sve dok ne utvrdi da više ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona,
- (2) Mjere iz stava 1. t. od a) do j), l) i lj,) ovog člana nalažu se rješenjem fitosanitarnog inspektora.

Član 90.

- (1) Na rješenje fitosanitarnog inspektora, može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (2) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

XI KAZNENE ODREDBE

Član 91.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- a) se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata navedenih u Listi V A dio I, Listi V A dio II, Listi V B dio I i Listi V B dio II, a nije upisan u Registar (član 9. stav 1),
  - b) se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i drugih regulisanih objekata koji se ne nalaze na Listi V A dio I i Listi V A dio II a nije upisan u Registar (član 9. stav 2),
  - v) u obavljanju poslova od javnog interesa se ne usaglasi sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smjernicama Referentne laboratorije (član 21. stav 2),
  - g) pruža usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja, a nije upisan u Registar pružaoca usluga (član 23. stav 1),
  - d) pružanje usluga iz člana 22. tačka a) ovog zakona nije usaglasilo sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smjernicama ispitne i Referentne laboratorije (član 23. stav 3),
  - đ) pruža usluge iz oblasti zaštite bilja na području koje nije prijavio, kao područje na kojem pruža usluge iz oblasti zaštite zdravlja bilja, odnosno pruža ih u većem obimu od određenog ili pruža vrstu usluga za koju nije upisan (član 24. stav 1. tačka v),
  - e) neovlašćeno daje ili objavljuje podatke o prvoj pojavi štetnih organizama navedenih u Listi I A dio I, Listi I A dio II, Listi II A dio I i Listi II A dio II (član 42.),
  - ž) vrši unos štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B, odnosno uvoz bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste III A, Liste III B, Liste IV A dio I, Liste IV A dio II i Liste IV B, suprotno odredbama člana 49. stav 1. ovog zakona,
  - z) van određenih graničnih prelaza i bez fitosanitarnog pregleda uveze, proveze ili izveze pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata (član 65. st. 1. i 2),
  - i) vrši uvoz pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V B dio I i Liste V B dio II, odnosno pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji nisu navedeni u Listi V B dio I i Listi V B dio II, suprotno odredbama člana 66. ovog zakona,
  - j) vrši uvoz štetnih organizama sa Liste I A dio I, Liste I A dio II, Liste II A dio I, Liste II A dio II, Liste I B i Liste II B, odnosno bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste III A, Liste III B, Liste IV A dio I, Liste IV A dio II, Liste V B, Liste V A dio I, Liste V A dio II, Liste V B dio I, Liste V B dio II i Liste VI za potrebe ogleda, naučnoistraživačkog rada i klonске selekcije bez izvršenog fitosanitarnog pregleda, fitosertifikata, kao i bez odobrenja za uvoz (član 68),
  - k) vrši premeštanje, deljenje ili uzorkovanje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata za koju je rješenjem o prevozu određen carinski nadzor do završetka pregleda (član 71. stav 4),
  - l) unosi, uzgaja ili koristi organizme autohtonih i introdukovanih vrsta koji su navedeni u listama, a za to nema odobrenje, odnosno ne ispunjava propisane uslove u pogledu objekata, opreme i stručne osposobljenosti (član 80. st. 2. i 4),
  - lj) unese, uzgaja ili koristi organizme introdukovanih vrsta koji nisu navedeni u listama i te vrste ne koristi za eksperimentalne, istraživačke i razvojne svrhe za potrebe biološke zaštite bilja (član 80. stav 3) i
  - m) ne postupi po rešenju inspektora, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 2.000 do 6.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 92.

- (1) Novčanom kaznom od 6.000 do 18.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- a) ne prijavi Ministarstvu promjenu podataka, odnosno ne prijavi ih u roku od 15 dana (član 10. stav 5.),
- b) ne vrši, odnosno na propisan način ne vrši obaveze iz člana 12. stav 1. ovog zakona,
- v) ne izvještava Ministarstvo o sprovođenju poslova od javnog interesa i usaglašenosti sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smjericama koje primjenjuju Pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa (član 21. stav 3),
- g) ne vodi evidenciju o izvršenim uslugama ili ne dostavlja izveštaje Ministarstvu na propisan način i u propisanom roku (član 26. st. 1. i 2),
- d) ne čuva dokaze o izvršenim uslugama pet godina u skladu sa članom 26. stav 3. ovog zakona,
- đ) ne preduzme radnje iz člana 28. stav 1. t. b), g), d) i e) ovog zakona,
- e) ne sprovede naložene mjere od strane fitosanitarnog inspektora, odnosno ne spriječi kontakt zaraženog bilja drugim biljem, biljnim proizvodima i drugim regulisanim objektima na koje se zaraza može prenijeti (član 39. stav 2),
- ž) ne sprovede naložene mjere od strane fitosanitarnog inspektora u posebno regulisanom području (član 43. stav 2),
- z) postupi suprotno odredbama iz člana 46. stav 3. ovog zakona,
- i) postupi suprotno odredbama iz člana 47. ovog zakona,
- j) uvozi ili vrši promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II koje ne ispunjava specifične fitosanitarne uslove (član 48. stav 1),
- k) uvozi ili vrši promet bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste IV B koje ne ispunjava specifične fitosanitarne uslove u zaštićeno područje (član 48. stav 2),
- l) stavi u promet bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio I. i sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II suprotno odredbama člana 52. ovog zakona,
- lj) bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio II i sjeme sa Liste IV A dio I i Liste IV A dio II stavi u promet u zaštićenom području i unutar tog područja suprotno odredbi člana 53. stav 1. ovog zakona,
- m) ne sprovede naložene mjere od strane fitosanitarnog inspektora (član 55. stav 2),
- n) izda biljni pasoš, a nema zaposleno lice koje ima odobrenje za izdavanje biljnog pasoša (član 56. stav 1),
- nj) izda biljni pasoš suprotno odredbi člana 61. stav 1. ovog zakona;
- o) izda zamenu biljnog pasoša, a nije izvršen fitosanitarni pregled pošiljke čije se zdravstveno stanje promenilo (član 62),
- p) postupi suprotno odredbama člana 63. ovog zakona,
- r) za kupljeno bilje, biljne proizvode i regulisane objekte za koje se izdaje biljni pasoš isti ne čuva godinu dana (član 64),
- s) postupi suprotno odredbi člana 70. stav 1. ovog zakona;
- t) izda biljni pasoš za bilje, biljne proizvode i regulisane objekte sa Liste V A dio I i Liste V A dio II za pošiljke čije je zdravstveno stanje promenjeno, a nije izvršen fitosanitarni pregled (član 74. stav 3) i
- ć) ne obezbijedi uvid u svu raspoloživu dokumentaciju, kao i ako ne obezbedi sve potrebne uslove za vršenje fitosanitarnog pregleda (član 77. stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 93.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 9.000 KM kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- a) učini radnje iz člana 91. stav 1. t. a), b), g), đ), e), z), i) m) i
- b) ako učini radnje iz člana 92. stav 1. t. z), i), j), m) i nj) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 2.000 do 6.000 KM kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- a) učini radnje iz člana 91. stav 1. t. k) i l) i
- b) radnje iz člana 92. stav 1. t. a), b), v), d), đ), e), ž), k), l), lj), n), o), p), r), s) i t) ovog zakona.

Član 94.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:
  - a) se bavi proizvodnjom i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz člana 9. st. 1. i 2, a nije upisan u Registar (član 9. stav 3),
  - b) učini radnje iz člana 91. stav 1. t. z) i m) i
  - v) učini radnje iz člana 92. stav 1. t. i), j), k), i l) ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 300 do 900 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:
  - a) ne prijavi Ministarstvu promjenu podataka, odnosno ne prijavi ih u roku od 15 dana (član 10. stav 5) i
  - b) ako učini radnje iz člana 92. stav 1. t. a), v), e), ž), z), lj), o), r) i t) ovog zakona.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 95.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

- a) Pravilnik o ispunjavanju kriterijuma za davanje ovlaštenja ispitnim i referentnim fitosanitarnim laboratorijama u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja i načinu izvještavanja (član 17. stav 2. i član 21. stav 4),
- b) Pravilnik o uslovima i načinu upisa u Registar pružaoca usluga i načinu vođenja evidencije (član 23. stav 4, član 24. stav 4. i član 26. stav 4),
- v) Pravilnik o uslovima, postupcima, načinu određivanja visine naknade štete i potrebnoj dokumentaciji za naknadu štete za štetne organizme (član 45. stav 7),
- g) Pravilnik o načinu i uslovima za uvoz malih količina bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata (član 51. stav 2),
- d) Pravilnik o polaganju stručnog ispita iz oblasti zaštite zdravlja bilja (član 57. stav 3),
- đ) Pravilnik o načinu vođenja evidencije o unošenju, uzgajanju i korišćenju organizama autohtonih i introdukovanih vrsta (član 80. stav 6),
- e) Pravilnik o načinu povezivanja baze podataka, kao i načinu prikupljanja i korišćenja podataka iz drugih baza podataka (član 81. stav 4) i
- ž) Pravilnik o načinu povezivanja informacionih sistema, uslovima za čuvanje evidencija, spiskova i baza podataka (član 83. stav 4).

Član 96.

(1) Pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V A dio I, Liste V A dio II, Liste V B dio I i Liste V B dio II, kao i određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koji nisu navedeni u Listi V A dio I i Listi V A dio II dužna su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Fizičko lice koje se bavi proizvodnjom bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata sa Liste V A dio I i Liste V A dio II, kao i određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata koje nije navedeno na Listi V A dio I i Listi V A dio II, a koje je namijenjeno

prometu dužno je da se uskladi sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 97.

Pravno lice i preduzetnik koji pruža usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja dužno je da svoje poslovanje uskladi sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 98.

Pravno lice za koje je na osnovu Zakona o zaštiti bilja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/97) utvrđeno da ispunjava uslove za obavljanje zdravstvenog pregleda bilja, obavljaće zdravstveni pregled bilja do raspisivanja konkursa za obavljanje poslova od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja.

Član 99.

Nadzor nad primjenom ovog zakona do formiranja fitosanitarne inspekcije vršiće republička poljoprivredna i šumarska inspekcija.

Član 100.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o zaštiti bilja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/97).

Član 101.

(1) Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o zaštiti bilja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/97) osim odredbi koje se odnose na sredstva za zaštitu bilja (član 2. stav 1. t. 5), 6) i 7), čl. 5, 11, 18, član 21. stav 1. tačka 3), član 27, čl. od 51. do 83, član 84. stav 1, član 90, član 91. stav 2, član 92. stav 1. t. 9), 21), 22), 23), 24), 25), 26), 27), 28) i 29) i stav 2, član 93. stav 1. t. 13), 14), 15), 16), 17), 18) i 19) i stav 2, član 94. stav 1. t. 1), 4), 5), 6) i 7) i stav 2. i član 96).

(2) Odredbe koje se odnose na sredstva za zaštitu bilja iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se do donošenja posebnog zakona kojim će se regulisati oblast sredstava za zaštitu bilja.

Član 102.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-399/09
Datum: 11. mart 2009. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić